

ՀԱՅՈՑ ԼԵԶՎԻ ՈՒՍՈՒՑՈՒՄԸ
ԵՎ ՀԱՅԵՐԵՆ ԲԱՆԱԿՈՐ ԽՈՍՔԸ
ՎՐԱՍՏԱՆՈՒՄ
ՏՐՈՑԵՄԱՆ ԵՆԻՍ ՏՆՈՎԼԵԹԱ ԸՄ ՏԱՍՈՒԹՅԱՆ
ՏՐՈՑԵՄԱՆ ԵՆՈՑԻ ՏԱՎԱՐՏՈՒՄԸ

Գործնական ուղեցույց-գրքիկ ընտանիքների
համար

Քրեթիկուլի Տախլմժդգանլո
ԲրոՄուրա ՕղախեբիՏատևիՏ

Եվրոկազմիրի
ՏախարտեվլոՏտևիՏ
The European Union for Georgia

ԵվրոլոլիՏ ՏաՑղո

Ավանդաբար, Վրաստանում վրաց
լեզվի հետ մեկտեղ խոսում են մի քանի
լեզուներով: Այս լեզուները Վրաստանի այն
կարևորագույն մշակութային հարստությունն
են հանդիսանում, որոնք հասանելի են
բոլոր քաղաքացիների համար: Որպեսզի
տվյալ լեզուները փոխանցվեն ապագա
սերունդներին, և դրանք պահպանվեն որպես
կենդանի լեզուներ, անչափ կարևոր է, որ
դրանք օգտագործվեն անձնական և հանրային
կյանքում:

Վրաստանի իշխանությունները հիզ
են տանում փոքրամասնությունների
լեզուների մասին և ապահովում հանրային
դպրոցներում այս լեզուներով կամ այս
լեզուների ուսուցում: Տվյալ գործնական
դասագիրք-գրքուկում, որը Վրաստանի
կրթության և գիտության նախարարության
կողմից մշակվել է Եվրոպայի խորհրդի
հետ համագործակցության միջոցով,
փոխանցված են երկլեզվյա կրթության
առավելությունները, և այն ներառում է
գործնական տեղեկատվություն, թե ինչպես
և որ դպրոցներում է հնարավոր գրանցել
աշակերտներին՝ այս լեզուների ուսուցումն
ապահովելու համար: Տվյալ ուղեցույցը
հասանելի է տասներեք ավանդական
փոքրամասնությունների լեզուներով: Դրանք
են՝ հայերենը, աբխազերենը, ադրբեջաներենը,
ասորերենը, ավարերենը, գերմաներենը,
հունարենը, կուրմանջի/քրդերենը, չեչեներենը,
ուիսերենը, ուղիներենը, ուկրաիներենը,
օսերենը:

ტრადიციულად, ქართულთან ერთად,
საქართველოში რამდენიმე ენაზე
საუბრობდნენ. ეს ენები საქართველოს
მნიშვნელოვან კულტურულ
მემკვიდრეობას წარმოადგენს,
რომლებიც ყველა მოქალაქისთვის
ხელმისაწვდომია. იმისათვის,
რომ აღნიშნული ენები მომავალ
თაობებს გადაეცეს და მოხდეს მათი
ცოცხალ ენებად შენარჩუნება, მეტად
მნიშვნელოვანია პირად და საჯარო
ცხოვრებაში მათი გამოყენება.

საქართველოს ხელისუფლება
ზრუნავს უმცირესობათა ენებზე
და უზრუნველყოფს საჯარო
სკოლებში ამ ენებზე ან ამ ენების
სწავლებას. წინამდებარე პრაქტიკულ
სახელმძღვანელო ბროშურაში,
რომელიც საქართველოს განათლებისა
და მეცნიერების სამინისტროს მიერ
ვეროპის საბჭოსთან თანამშრომლობით
შემუშავდა, გადმოცემულია ორენოვანი
სწავლების უპირატესობები და მოიცავს
პრაქტიკულ ინფორმაციას, თუ როგორ
და რომელ სკოლებშია შესაძლებელი
მოსწავლეთა დარეგისტრირება ამ
ენების სწავლების უზრუნველსაყოფად.
აღნიშნული სახელმძღვანელო
ხელმისაწვდომია ცამეტ ტრადიციულ
უმცირესობათა ენაზე, ესენია:
აზერბაიჯანული, ისრული, აფხაზური,
ბერძნული, გერმანული, კურმანჯი/
ქურთული, ოსური, რუსული, სომხური,
უდიური, უკრაინული, ჩინური და
ხუნძური.

ევროკავშირი
საქართველოსთვის
The European Union for Georgia

ვეროპის საბჭო

Գրքուկում օգտագործված լուսանկարները տրամադրվել են.
© Եվրոպայի խորհուրդ, Իրակլի Մոլոմոնիշվիլի,
Կազմի վրայի լուսանկարը՝ Դեա Մուսելիայի, 2016

ბროშურაში გამოყენებული ფոტოები მოგვანოდეს:
© ვերოპის საბჭო, ირაკლი სოლომონიშვილი,
ფოტო გარեკանზე: დეა სოსელიაბი, 2016

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅԵՐԵՆԸ	6
ՎՐԱՍՏԱՆԻ ՆԵՏ ՍԵՐՏՈՐԵՆ ԿԱՊՎԱԾ ԱՆՎԱՆԻ ՀԱՅ ԳՈՐԾԻՉՆԵՐ	8
ԵՐԿԼԵԶՎՈՒԹՅԱՆ ԱՌԱՎԵԼՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ	12
ԽՈՐՀՈՒՐԴՆԵՐ ԾՆՈՂՆԵՐԻՆ/ ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒՆԵՐԻՆ ՀԱՄԱՅԱՆՅԻ ՄԻՋՈՑՈՎ ԵՐԵՒԱՅԻՆ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԴՊՐՈՑՈՒՄ ԳՐԱՆՅԵԼՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ	16
ԱՍՏԻՃԱՆՆԵՐ	16
ԳՐԱՆՅՈՒՄՆ ԱՆՅՆԵԼՈՒՅ ՀԵՏՈ, ԴՊՐՈՑ ՆԵՐԿԱՅԱՅՎԵԼԻՔ ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐՆ ԵՆ ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ԽՈՐՀՈՒՐԴՆԵՐ	20
ՀԱՅՈՑ ԼԵԶՈՒ ՈՒՍՈՒՑԱՆՎՈՒՄ Է ՀԵՏԵՎՅԱԼ ԴՊՐՈՑՆԵՐՈՒՄ	22

ՏԱՐԻՎՅՈ

ՏՐՈՒՄԵՆԻ ՎԵՆ	7
ՏԱԵԱՐԹՅՎԵԼՈՍԵՏՆ ԶՄԻՃՐՈԸ ԴԵԿԱՅՅՈՒՐԵԹՅԱԼԻ	
ԶԵՐԵՐԵՆԻԼԻ ՏՐՈՒՄԵՆԻ ԹՈԼՅՈՒՆՆԵՐԸ	9
ԲՈՒՆԵՐՅԱՆՈՒՄԻ/ՏՐԵՆԵՐՅԱՆՈՒՄԻ ՄՈՒՐԱԲԵՐՅՈՒՆՆԵՐԸ	13
ՏՐԵՐՅԱՆ ԶԵՐԵՐԵՆԻԼԻ/ՏՐԵՆԵՐՅԱՆ ԻՆԹԵՐՆԵՏԻՆ ՏԱՅՅՈՒՐԵՐԸ	
ԶԵՐԵՐԵՆԻԼԻ ՏՐՈՒՄԵՆԻ ՏՐԵՐՅԱՆ ԶԵՐԵՐԵՆԻԼԻ ՏՐԵՐՅԱՆ	17
ՏՐԵՐՅԱՆ ԶԵՐԵՐԵՆԻԼԻ	17
ՏՐԵՐՅԱՆ ԶԵՐԵՐԵՆԻԼԻ ԶԵՐԵՐԵՆԻԼԻ, ՏՐՈՒՄԵՆԻ ԶԵՐԵՐԵՆԻԼԻ ՏՐԵՐՅԱՆ	21
ՏՐԵՐՅԱՆ ԶԵՐԵՐԵՆԻԼԻ ԶԵՐԵՐԵՆԻԼԻ ԶԵՐԵՐԵՆԻԼԻ	21
ՏՐՈՒՄԵՆԻ ՎԵՆ ԻՆԵՐՅԱՆՈՒՄԻ ԶԵՐԵՐԵՆԻԼԻ	23

”

Ես Բորիս Ղարայանն եմ: Ապրում եմ Նինոծմինդայում: Աշխատում եմ Նինոծմինդայի համայնքային ռադիո NOR-ում, որպես լրագրող և ֆոտոլրագրող: Քանի որ Նինոծմինդայի մունիցիպալիտետում ապրում են հայեր, վրացիներ և ռուսներ, ռադիո NOR-ը հեռարձակվում է բոլոր երեք լեզուներով:

Անհրաժեշտ է, որ տեղեկատվությունը բոլորի համար հեշտ հասկանալի և հասանելի լինի, որպեսզի ազգաբնակչությանը կանոնավոր կերպով տեղեկություններ մատուցվեն մունիցիպալիտետի և Վրաստանի մասշտաբով ընթացող իրադարձությունների մասին:

Ֆոտոլրուսանկարահանող սարքը միշտ մոտս է: Սիրում եմ բնանկարներ և թռչուններ նկարել: Ուզում եմ, որ մարդիկ տեսնեն, թե որքան գեղեցիկ է Ջավախքը»:

„მე ვარ ბორის კარსლიანი. ვცხოვრობ ქალაქ ნინოწმინდაში. ვმუშაობ ნინოწმინდის სათემო რადიოში NOR, ჟურნალისტად და ფოტორეპორტიორად. იმის გამო, რომ ნინოწმინდის მუნიციპალიტეტში სომხები, ქართველები და რუსები ცხოვრობენ, რადიო NOR სამივე ენაზე მაუწყებლობს. აუცილებელია, ინფორმაცია ყველასთვის ადვილად გასაგები და ხელმისაწვდომი იყოს, რათა მოსახლეობას მუნიციპალიტეტსა და საქართველოს მასშტაბით მიმდინარე მოვლენებზე რეგულარულად მიეწოდებოდეს ცნობები. ფოტოაპარატი ყოველთვის თან მაქვს. მიყვარს პეიზაჟებისა და ფრინველების გადაღება. მინდა, ხალხმა ნახოს, როგორი ლამაზია ჭავჭავეთი“.

ՀԱՅԵՐԵՆԸ պատկանում է հնդեվրոպական լեզվաընտանիքի լեզուների թվին և ունի իր սեփական գիրը՝ աշխարհի տասնչորս հիմնական այբբենական գրերի միջև: Որոշ պատմաբանների տեսակետների համաձայն, հայերը Վրաստանում առաջին անգամ հայտնվել են մեր թվարկությունից առաջ երկրորդ դարում: Նրանց մի մասին Վրաստանում բնակեցրել են վրաց Հերակլ

Երկրորդ թագավորը և Գիորգի XII-ը, իսկ մեծ մասը Վրաստան է վերաբնակվել 1828-29, 1877-89, 1895-96 և 1915 թվականներին՝ ռուս-թուրքական պատերազմների պատճառով: Հայերը, որոնք քրիստոնյաներ են, հիմնականում բնակվում են Թբիլիսիում, Սամցխե-Ջավախքում և Աբխազիայում: Հայ համայնքի ներկայացուցիչների թվում եղել են և կան գիտնականներ, բժիշկներ, արվեստագետներ, մարզիկներ, ձեռնարկատերեր և առևտրականներ: Հայերը կարևորագույն ներդրում են ունեցել Թբիլիսիի ճարտարապետության զարգացման մեջ: Հատկանշական է, որ երկրում 130 հայկալեզու դպրոց կա: Լույս են տեսնում թերթեր-ամսագրեր (օրինակ՝ ամենշաբաթյա «Վրաստան» և ամենամսյա «Արևիկ» թերթերը) և գրքեր: Հանրային հեռարձակողը հայերեն պատրաստում է ամենօրյա լրատվական հեռուստա- (երկրորդ ալիք) և ռադիոհաղորդումներ: Սամցխե-Ջավախքում հայերենով են հեռարձակվում նաև ռադիոն և տարածաշրջանային հեռուստատեսությունները: Վրաստանի Խորհրդարանի Ազգային գրադարանի կայքէջում տեղադրված է Հայ-վրացերեն օնլայն բառարան:

Սուրբ Էջմիածին եկեղեցին, Թբիլիսի
ևՅՐԾ յԻՄԹԱԺՈՆԻՍ ԺԱԺՆՐՈՒ, ԺԺՈՂՈՅԻՈՒ

ჩსასსუსი უნივერსიტეტი, მთიანეთის, აკადემიკოსი მხედრის მიხეილის
ოპერის სახლი

საცხოვრებელი სახლი, თბილისი, არქიტექტორი მიხეილ
ოპერის

სერგო ფარაჯანოვის ხელოვნება, მთიანეთის
სახლი

სომხური ენა

ინდოევროპულ ენათა
ოჯახს განეკუთვნება და
საკუთარი დამწერლობა აქვს
მსოფლიოს 14 ძირითად
ანბანურ დამწერლობას შორის.
ზოგიერთი ისტორიკოსის
მოსაზრებით, საქართველოში
სომხური მოსახლეობა
პირველად ჩვ. წ. აღ.-მდე მე-2
საუკუნეში გამოჩნდა. მათი
ნაწილი მეფე ერეკლე მეორემ
და გიორგი მეორემ მე-17-18
საუკუნეებში დაასახლეს,
უმეტესობა კი საქართველოში
1828-29, 1877-89, 1895-96 და 1915
წლებში რუსეთ-თურქეთის ომის
გამო გადმოსახლდა. სომხები,
რომლებიც ქრისტიანები არიან,
ძირითადად თბილისში, სამცხე-
ჯავახეთსა და აფხაზეთში
ცხოვრობენ. სომხური თემის

წარმომადგენლებს შორის იყვნენ
მეცნიერები, ექიმები, ხელოვანი,
სპორტსმენები, მწერლები და
ვაჭრები. სომხებმა მნიშვნელოვანი
წვლილი შეიტანეს თბილისის
არქიტექტურის განვითარებაში.
აღსანიშნავია, რომ ქვეყანაში 130
სომხურენოვანი სკოლა არსებობს.
გამოიცემა შურნალ-გაზეთები
(მაგ.: ყოველკვირეული „ვრასტანი“
და ყოველთვიური „არევიკი“)
და წიგნები. საზოგადოებრივი
მაუწყებელი სომხურ ენაზე ამზადებს
ყოველდღიურ საინფორმაციო ტელე
(მეორე არხი) და რადიო გადაცემებს.
ამ ენაზე სამცხე-ჯავახეთში რადიო
და რეგიონული ტელევიზიებიც
მაუწყებლობს. სომხურ-ქართული
ონლაინ ლექსიკონი განთავსებულია
საქართველოს პარლამენტის
ეროვნული ბიბლიოთეკის
ვებგვერდზე.

ՎՐԱՍՏԱՆԻ ՀԵՏ ՍԵՐՏՈՐԵՆ ԿԱՊՎԱԾ ԱՆՎԱՆԻ ՀԱՅ ԳՈՐԾԻՉՆԵՐ.

- ▶ Սայաթ-Նովա (1712 կամ 1722-1795)՝
բանաստեղծ, աշուղ, երգիչ,
- ▶ Արամ Խաչատրյան (1903-1978) և
Միքայել Թարիվերդիև (1931-1996)՝
կոմպոզիտորներ,
- ▶ Գիվի Շահնազար (1933)՝ բանաստեղծ,
թարգմանիչ,
- ▶ Ալեքսանդր Բաժբեուկ-Մելիքով (1891-
1966), Զուլեյկա Բաժբեուկ-Մելիքովա
(1939), Ալբերտ Դիլբարյան (1928-
1991), Գևորգ Գրիգորյան (1897-1976),
Լև Բոյախյան (1930-1992), Ռոբերտ
Կոնդախասազով (1937-2010) և Գայանե
Խաչատրյան (1942-2009)՝ նկարիչներ,
- ▶ Տիգրան Պետրոսյան (1929-1984) և
Ռաֆայել Զմշկյան (1929)՝ մարզիկներ,
- ▶ Սերգեյ Փարաջանով (1924-1990)՝
կինոռեժիսոր,

საქართველოსთან მჭიდროდ დაკავშირებული გამოჩენილი სომეხი მოღვაწეები:

- ▶ საიათნოვა (1712 ან 1722-1795) – პოეტი, აშული, მომღერალი;
- ▶ არამ ხანატურიანი (1903-1978) და მიქაელ ტარივერდიევი (1931-1996) – კომპოზიტორები;
- ▶ გივი შაჰნაზარი (1933) – პოეტი და მთარგმნელი;
- ▶ ალექსანდრე ბაჰბეუქ-მელიქოვი (1891-1966), ზულეიკა ბაჰბეუქ-მელიქოვა (1939), ალბერტ დილბარიანი (1928-1991), გეგორგ გრიგორიანი (1897-1976), ლევ ბაიაღჩევი (1930-1992), რობერტ კონდახსაზოვი (1937-2010) და გაიანე ხანატურიანი (1942-2009) – მხატვრები;
- ▶ ტიგრან პეტროსიანი (1929-1984) და რაფაელ ჩიმიშკიანი (1929) – სპორტსმენები;
- ▶ სერგო ფარაჯანოვი (1924-1990) – კინორეჟისორი;

- ▶ Հովհաննես Թումանյան (1869-1923),
Գրիգոր Արծրունի (1845-1892), Րաֆֆի
(Հակոբ Մելիք-Հակոբյանը) 1835-1888),
Գաբրիել Սունդուկյան (1825-1912) և
Ռուբեն Աղաբաբյան (1911-1970)՝ գրողներ,
- ▶ Վահան Տերյան (1885-1920)՝ բանաստեղծ,
1957 թվականին Վահան Տերյանի անվան
տուն-թանգարան է բացվել Նինոծմինդայի
մունիցիպալիտետի Գանձա գյուղում,
- ▶ Միքայել Աբամյանց (1843-1924)՝
վաճառական և բարեգործ,
- ▶ Ալեքսանդր Մանթաշյանց (1849-1911)՝
բարեգործ,
- ▶ Հայ գրողների և հասարակական
գործիչների Խոջիվանքի պանթեոնը
Թբիլիսիում,
- ▶ Թբիլիսիի Պետրոս Աղամյանի անվան
հայկական դրամատիկական թատրոնը,
հիմնադրվել է 1858 թվականին:

- ▶ ჰოვანეს თუმანიანი (1869-1923), გრიგორ არცრუნი (1845-1892), რაფი (აკოფ მელიქ-აკოფიანი, 1835-1888), გაბრიელ სუნდუკიანი (1825-1912) და რუბენ აგაბაბიანი (1911-1970) – მწერლები;
- ▶ ვაჰან ტერიანი (1885-1920) – პოეტი, მისი სახელობის სახლ-მუზეუმი სოფელ განძაში (ნინოწმინდის მუნიციპალიტეტი) 1957 წელს გაიხსნა;
- ▶ მიხეილ არამიანცი (1843-1924) – ვაჭარი და ქველმოქმედი;
- ▶ ალექსანდრე მანთაშიანცი (1849-1911) – ფილანტროპი;
- ▶ სომეხ მწერალთა და საზოგადო მოღვაწეთა პანთეონი „ხოჯევანქი“ თბილისში;
- ▶ თბილისის პეტროს ადამიანის სახელობის სომხური დრამატული თეატრი, დაარსდა 1858 წელს.

ԵՐԿԼԵԶՎՈՒԹՅԱՆ ԱՌԱՎԵԼՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

■ Լեզուն հիմնական միջոցն է, որը կիրառում ենք հաղորդակցության և տիեզերքի ընկալումը փոխանցելու նպատակով: Մակայն լեզուն դրանից շատ ավելին է նշանակում: Յուրաքանչյուր մշակույթ տարբեր միջոցներով է դրսևորում ինքն իրեն, որոնցից հազվագյուտներից մեկն է լեզուն:

■ Անչափ կարևոր է հայոց լեզվի պահպանումը: Մայրենի լեզվի փոխանցումը մի սերնդից մյուսին ձեր խմբի նույնականության, ձեր և ձեր նախնիների միջև կապի պահպանման հնարավորությունն է: Չնայած դրան՝ վրաց լեզուն սովորելը պարտադիր է Վրաստանի հասարակական կյանքը հասկանալու համար, քանի որ այն կիրառվում է տարբեր ոլորտներում և տարբեր մակարդակներով: Վրաց լեզուն սովորելը շատ օգտակար կլինի ձեր զավակների համար՝ նրանք ավելի լավ կհասկանան, թե ինչ է տեղի ունենում երկրում, նրանց համար հասանելի կլինեն Օրենսդրությունը, նորությունները, առողջության հետ կապված

տեղեկատվությունը, նրանք կկարողանան ակտիվորեն մասնակցել հասարակական և քաղաքական կյանքին: Ձեր զավակներն ավելի լավ կպատրաստվեն ապագայի համար և կաճեն նրանց զբաղվածության հնարավորությունները: Վրաց լեզվի իմացությունը կարևոր է երկրում այլ խմբերի հետ կապ հաստատելու և ձեր հասարակության իրավունքների պաշտպանության համար: Բարեբախտաբար, պետությունը ֆինանսավորում է մի քանի ծրագիր, որոնց միջոցով կարելի է սովորել վրաց լեզուն: Ձեր զավակները կարող են օգտվել այդ ծրագրերից:

■ Բացի մշակույթի և խմբի ինքնության պահպանումից կամ հասարակական կյանքին մասնակցելուց, մեկից ավելի լեզուներով խոսելը կարող է մեծ օգուտ բերել: Հետազոտությունները ցույց են տվել, որ ընդհանրապես երկու լեզվի իմացությունը դրական ազդեցություն է ունենում ուսանման գործընթացի վրա:

ბილინგვურობის/ორენოვნების უპირატესობები

■ ენა არის ძირითადი საშუალება, რომელსაც ვიყენებთ კომუნიკაციისა და სამყაროს აღქმის გადმოცემის მიზნით. მაგრამ ენა ბევრად უფრო მეტს ნიშნავს. თითოეული კულტურა გამოხატავს საკუთარ თავს სხვადასხვა ხერხის მეშვეობით, რომელთაგან ერთ-ერთი არის უნიკალური ენა.

■ სომხური ენის შენარჩუნება ძალიან მნიშვნელოვანია. მშობლიური ენის გადაცემა ერთი თაობიდან მეორე თაობისთვის არის თქვენი ჯგუფის იდენტურობის, თქვენსა და თქვენს წინაპრებს შორის კავშირის შენარჩუნების შესაძლებლობა. მიუხედავად ამისა, ქართული ენის სწავლა აუცილებელია საქართველოს საზოგადოებრივი ცხოვრების გასაგებად, ვინაიდან ის გამოიყენება სხვადასხვა სფეროში და დონეებზე. ქართული ენის სწავლა იქნება ძალიან სასარგებლო თქვენი შვილებისთვის: ისინი უკეთ გაიგებენ, თუ რა ხდება ქვეყანაში, მათ ექნებათ წვდომა

კანონმდებლობაზე, ახალ ამბებზე, ჯანმრთელობასთან დაკავშირებულ ინფორმაციაზე, ისინი შეძლებენ აქტიური მონაწილეობის მიღებას საზოგადოებრივ და პოლიტიკურ ცხოვრებაში. თქვენი შვილები უკეთ მოემზადებიან მომავლისთვის და გაიზრდება მათი დასაქმების შანსები. ქართული ენის ცოდნა მნიშვნელოვანია ქვეყანაში სხვა ჯგუფებთან კავშირის დამყარებისა და თქვენი საზოგადოების უფლებების დაცვის მიზნით. საბედნიეროდ, სახელმწიფო აფინანსებს რამდენიმე პროგრამას, სადაც შეიძლება ქართული ენის სწავლა; თქვენს შვილებს შეუძლიათ ამ პროგრამებით სარგებლობა!

■ ერთზე მეტ ენაზე საუბარს შეიძლება ჰქონდეს დიდი სარგებელი, გარდა კულტურის და ჯგუფის ვინაობის შენარჩუნებისა, ან საზოგადოებრივ ცხოვრებაში მონაწილეობისა. კვლევებმა აჩვენა, რომ, საზოგადოდ, ორი ენის ცოდნა დადებით გავლენას ახდენს სწავლის პროცესზე. ბავშვობიდან

Մանկուց երկու լեզվով սովորելը դրական ազդեցություն է ունենում երեխայի մտավոր զարգացման վրա, ինչը հետագայում նպաստում է մտավոր կարողության զարգացմանը: Հետազոտությունները ցույց են տվել, որ երկլեզու երեխաները որոշումներն արագ են ընդունում, քանի որ նրանց ուղեղը կարողանում է հեշտությամբ տեղափոխվել մեկ լեզվից մյուսին: Նրանք կարող են նաև մշակել անհրաժեշտը և անտեսել ոչ պիտանի տեղեկատվությունը: Արդյունքում, մի քանի լեզվով խոսող երեխաներն ավելի լավ են կարողանում որոշումներ կայացնել: Որքան ավելի շուտ սկսեն երեխաները խոսել տարբեր լեզուներով, այնքան ավելի լավ կզարգացնեն այդ հնարավորությունները:

■ Հայոց լեզուն վաղ հասակում սովորելը չի պահանջում մեծ ջանքեր: Քանի որ ձեր հաղորդակցական կարողություններն ավելի լավ հայոց լեզվով են զարգացած, տանը՝ տարբեր համատեքստերում, ձեր երեխաների հետ այդ լեզվով խոսեք, նրանք ավելի լավ կզարգացնեն լեզվական և հաղորդակցական կարողությունները՝ քանակը և որակը այս դեպքում շատ կարևոր է: Սակայն համոզվեք, որ նրանք վրաց լեզուն նույնպես սովորում են

վաղ հասակից: Չհետաձգե՛ք վրաց լեզվի ուսուցումը, քանի որ նրանից հետո, երբ երեխան դառնում է վեց տարեկան, նրա համար ավելի դժվար է դառնում լեզուն կրողի հնչերանգի յուրացումը, և որքան ավելի մեծ է երեխան, այնքան ավելի մեծ ջանք անհրաժեշտ կլինի նրան լեզուն սովորելու համար, ինչը նշանակում է բարդություններ և համապատասխանաբար, նրա մոտ կարող է նվազել հետաքրքրությունը սովորելու նկատմամբ: Այնպես որ, փորձեք գտնել այնպիսի պահեր, երբ ձեր երեխան ավելի հեշտ կհայտնվի վրաց լեզվի միջավայրում՝ մուլտֆիլմերի դիտում, հեքիաթների ունկնդրում համացանցով և ռադիոյով, վրացախոս երեխաների հետ խաղալ ... Դպրոցը նույնպես լավագույն միջոց է դրա համար, և երեխաներն այստեղ երկու լեզուներով էլ կսովորեն գրել-կարդալ:

■ Այժմ դուք արդեն գիտեք երկու լեզվով խոսելու առավելությունները և ժամանակն է, որ սկսեք գործել: Երեխաների հետ խոսե՛ք հայերեն՝ դա նրանց կկապի իրենց արմատների հետ և կապահովի ավելի լավ ապագա: Եվ նաև ապահովե՛ք, որ երեխաները վրաց լեզվին տիրապետեն վաղ հասակից:

ორ ენაზე საუბარს აქვს დადებითი შედეგი ბავშვის გონების განვითარებისთვის, რაც შემდგომში ხელს უწყობს სხვა უნარების განვითარებას. კვლევამ აჩვენა, რომ ორენოვანი ბავშვები იღებენ გადაწყვეტილებებს სწრაფად, რადგან მათ ტვინს შეუძლია გადართვა ერთი ენიდან მეორეზე. მათ ასევე შეუძლიათ დაამუშაონ საჭირო და უკულებელყონ უსარგებლო ინფორმაცია. შედეგად, რამდენიმე ენაზე მოსაუბრე ბავშვები უკეთ უმკლავდებიან პრობლემებს, მათ შეუძლიათ ერთდროულად რამდენიმე საქმის კეთება და უკეთ იღებენ გადაწყვეტილებებს. რაც უფრო ადრე დაიწყებენ ბავშვები სხვადასხვა ენაზე საუბარს, მით უკეთესად განავითარებენ ამ შესაძლებლობებს.

■ სომხური ენის ადრეულ ასაკში შესწავლა არ მოითხოვს დიდ ძალისხმევას. ვინაიდან თქვენი კომუნიკაციის უნარი უფრო ძლიერია სომხურ ენაზე, ესაუბრეთ შვილებს ამ ენაზე სახლში სხვადასხვა კონტექსტში, ისინი განავითარებენ უკეთეს ენობრივ და საკომუნიკაციო უნარებს: რაოდენობა და ხარისხი ამ შემთხვევაში ძალიან მნიშვნელოვანია! მაგრამ დარწმუნდით, რომ

ისინი სწავლობენ ქართულ ენას ადრეული ასაკიდან. არ გადადოთ ქართული ენის სწავლა, ვინაიდან მას მერე, რაც ბავშვი გახდება 6 წლის, მისთვის უფრო რთული ხდება ენის მატარებლის აქცენტის ათვისება და, რაც უფრო დიდია ბავშვი, მით უფრო დიდი ძალისხმევა დასჭირდება მას ენის შესასწავლად, რაც ნიშნავს სირთულეებს და შესაბამისად, მას შეიძლება გაუნელდეს სწავლისადმი ინტერესი! ასე რომ, შეეცადეთ გამონახოთ ისეთი მომენტები, როდესაც თქვენი შვილი უფრო მარტივად მოექცევა ქართული ენის გარემოში: მულტფილმების ყურება, ზღაპრების მოსმენა ინტერნეტსა ან რადიოში, ქართულენოვან ბავშვებთან თამაში... სკოლა აგრეთვე საუკეთესო საშუალებაა ამისთვის და აქ ბავშვები ისწავლიან წერა-კითხვას ორივე ენაზე.

■ ახლა თქვენ იცით ორ ენაზე საუბრის უპირატესობები და დროა იმოქმედოთ. ესაუბრეთ ბავშვებს სომხურ ენაზე: ეს დააკავშირებს მათ თავიანთ ფესვებთან, და უზრუნველყოფს უკეთეს მომავალს!! და უზრუნველყავით, რომ ბავშვები ქართულ ენას ადრეული ასაკიდან დაეუფლონ!

ԽՈՐՀՈՒՐԴՆԵՐ ԾՆՈՂՆԵՐԻՆ/ ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒՆԵՐԻՆ ՀԱՄԱՑԱՆՑԻ ՄԻՋՈՑՈՎ ԵՐԵՒԱՅԻՆ ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԴՊՐՈՑՈՒՄ ԳՐԱՆՑԵԼՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ.

Առաջին դասարանցիների համընդհանուր էլեկտրոնային գրանցումը, որպես օրենք, ամեն տարի գարնանն է սկսվում և շարունակվում 2-3 ամիս: Այն բաժանվում է երեք փուլի.

■ Առաջին դասարանցիների ինտերնետ-գրանցում հնարավոր կլինի այն դպրոցներում, որտեղ սովորում են նրանց քույրերը և եղբայրները, կամ աշխատում են ծնողները, կամ՝ եթե ընտանիքից փաժամանակ երկու կամ ավելի երեխա է գնալու առաջին դասարան (սկսվում է վաղ գարնանը (ապրիլ), գրանցման ժամկետը. երկու շաբաթ, փաստաթղթերի ընդունումը՝ հաջորդ երկու շաբաթը):

■ Համընդհանուր էլեկտրոնային գրանցում (սկսվում է գարնան կեսին. գրանցման ժամկետը՝ երկու շաբաթ, փաստաթղթերի ընդունումը՝ հաջորդ երկու շաբաթը):

■ Ըստ ազատ տեղերի, նրանց համար, ովքեր չեն ընդունվել առաջին և երկրորդ գրանցման ժամանակ (սկսվում է ամռանը (հունիս)՝ գրանցումը և փաստաթղթերի ընդունումը՝ երկու շաբաթ)՝ դպրոցի բազայի վրա:

ԱՍՏԻՃԱՆՆԵՐ

1. Գրանցման հայտարարման պահից, համապատասխան գրանցման լուսամուտ կբացվի Վրաստանի կրթության և գիտության նախարարության (www.mes.gov.ge) և Կրթության կառավարման տեղեկատվական համակարգի (www.emis.ge) կայքէջերում: Դպրոցի ընտրության հարցում ձեզ կօգնի catalog.edu.ge-ն, որտեղ բոլոր հանրային դպրոցների մասին տեղեկատվություն կա տրված:
2. Կայք մտնելիս մենք կտեսնենք հատուկ ապլիկացիա /«Առաջին դասարանցիների գրանցում»/, մտնում ենք և սկսում գրանցվել:

რჩევები მშობლებს/მეურვეებს ინტერნეტის საშუალებით ბავშვის საჯარო სკოლაში რეგისტრაციის შესახებ:

პირველკლასელთა საყოველთაო ელექტრონული რეგისტრაცია, როგორც წესი, ყოველწლიურად გაზაფხულზე იწყება და 2-3 თვის განმავლობაში გრძელდება. იგი სამ ეტაპად იყოფა:

■ პირველკლასელების ინტერნეტრეგისტრაცია იმ სკოლებში იქნება შესაძლებელი, სადაც მათი დედმამიშვილები სწავლობენ, ან მშობლები მუშაობენ, ან რომლის ოჯახიდანაც ერთდროულად ორი ან მეტი ბავშვი შედის პირველ კლასში (იწყება ადრე გაზაფხულზე (აპრილი) – რეგისტრაციის ვადა 2 კვირა, საბუთების მიღება – შემდეგი 2 კვირა);

■ საყოველთაო ელექტრონული რეგისტრაცია (იწყება შუა გაზაფხულზე – რეგისტრაციის ვადა 2 კვირა, საბუთების მიღება შემდეგი 2 კვირა);

■ თავისუფალი ადგილების მიხედვით, მათთვის, ვინც ვერ მოხვდა პირველი და მეორე ეტაპის რეგისტრაციისას (იწყება ზაფხულში (ივნისი) – რეგისტრაციისა და საბუთების მიღების ვადა 2 კვირა) სკოლის ბაზაზე.

საფეხურები:

1. რეგისტრაციის გამოცხადებიდან, შესაბამისი სარეგისტრაციო ფანჯარა გაიხსნება საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს (www.mes.gov.ge) და განათლების მართვის საინფორმაციო სისტემის (www.emis.ge) ვებგვერდებზე. სკოლის არჩევაში დაგეხმარებათ catalog.edu.ge, სადაც ყველა საჯარო სკოლის შესახებ დეტალური ინფორმაცია არის მოცემული.
2. საიტზე შესვლისას ჩვენ დავინახავთ სპეციალურ აპლიკაციას „პირველკლასელთა რეგისტრაცია“, შევდივართ და ვიწყებთ რეგისტრაციას.

3. Երեխայի առցանց գրանցման համար անհրաժեշտ է լրացնել հետևյալ ձևաթուղթը՝ երեխայի անուն և ազգանուն, անձնական համար: Գրանցումը շարունակելու նպատակով սեղմե՛ք «հաջորդը» կոճակը:
4. Գրանցման երկրորդ փուլում համապատասխան դաշտերում պետք է նշեք ծնողներից մեկի (մայր/հայր/ հոգաբարձու) անձնական համարը, անունը, ազգանունը, բջջային հեռախոսի համարը, էլեկտրոնային փոստը և գրանցումը շարունակելու նպատակով սեղմե՛ք «հաջորդը» կոճակը:
5. Գրանցման ժամանակ, բացի էլեկտրոնային փոստից, Էկրանի վրա առկա բոլոր դաշտերը պարտադիր պետք է լրացվեն: Եթե որևէ դաշտ ոչ կոռեկտ լինի լրացված, Էկրանի վրա կհայտնվի համապատասխան հաղորդագրություն:
6. Գրանցման երրորդ փուլում, բացվող դաշտերի միջոցով, ընտրե՛ք համապատասխան տարածաշրջանը, շրջանը, ցանկալի դպրոցը, մասնաճյուղը և գրանցումը շարունակելու նպատակով սեղմե՛ք «հաջորդը» կոճակը:
7. Մինչև գրանցումն ավարտելը՝ Էկրանի վրա հայտնվում է աշակերտի մասին գրանցման ընթացքում մատնանշված տեղեկությունը և հազվագյուտ գաղտնագիրը, որը համակարգը ավտոմատ կերպով շնորհում է յուրաքանչյուր գրանցված առաջին դասարանցու:
8. Գրացումը հաջող ավարտելուն պես՝ ծնողը կստանա պատասխան երեխային իր համար ցանկալի դպրոցում գրանցելու մասին. ինչպես կարճ տեքստային հաղորդագրության, այնպես էլ էլեկտրոնային փոստի միջոցով:
9. Երբ համակարգը կհաստատի ձեր գրանցումը, փաստաթղթերն արդեն պետք է ներկայացնեք դպրոց: /«Նյութեր/սարքավորումներ»՝ այստեղ դուք կարող եք տեսնել, թե ինչ անհրաժեշտ փաստաթղթեր է պետք ներկայացնել:

3. ბავშვის ონლაინ რეგისტრაციისათვის საჭიროა შემდეგი ფორმის შევსება: ბავშვის სახელი და გვარი, პირადი ნომერი. რეგისტრაციის გაგრძელების მიზნით დააჭირეთ ღილაკს „შემდეგი“.
4. რეგისტრაციის მეორე ეტაპზე შესაბამის ველებში უნდა მიუთითოთ ერთ-ერთი მშობლის (დედა/მამა/მეურვე) პირადი ნომერი, სახელი, გვარი, მობილური ტელეფონის ნომერი, ელექტრონული ფოსტა და რეგისტრაციის გაგრძელების მიზნით დააჭირეთ ღილაკს „შემდეგი“.
5. რეგისტრაციისას, ელექტრონული ფოსტის გარდა, ეკრანზე არსებული ყველა ველის შევსება სავალდებულოა. იმ შემთხვევაში, თუ რომელიმე ველი არაკორექტულად იქნა შევსებული, ეკრანზე გამოვა შესაბამისი შეტყობინება.
6. რეგისტრაციის მესამე ეტაპზე ჩამოსაშლელი ველების საშუალებით ამოარჩიეთ შესაბამისი რეგიონი, რაიონი, სასურველი სკოლა, სექტორი და რეგისტრაციის გაგრძელების მიზნით დააჭირეთ ღილაკს „შემდეგი“.
7. რეგისტრაციის დასრულებამდე ეკრანზე გამოდის მოსწავლის შესახებ რეგისტრაციის პროცესში მითითებული ინფორმაცია და უნიკალური კოდი, რომელსაც სისტემა ავტომატურად ანიჭებს თითოეულ რეგისტრირებულ პირველკლასელს.
8. მშობელი რეგისტრაციის წარმატებით დასრულებისთანავე მიიღებს პასუხს შვილის სასურველ სკოლაში ჩარიცხვის შესახებ როგორც მოკლე ტექსტური შეტყობინების, ასევე ელექტრონული ფოსტის საშუალებით.
9. როდესაც სისტემა დაგიდასტურებთ რეგისტრაციას, ოფიციალურად საბუთების წარდგენა უკვე სკოლაში მოგიწევთ. აპლიკაციაში „მასალები/ხელსაწყობები“ თქვენ შეგიძლიათ ნახოთ, თუ რა საჭირო საბუთების წარდგენა არის საჭირო.

ԳՐԱՆՅՈՒՄՆ ԱՆՑՆԵԼՈՒՑ ՀԵՏՈ, ԴՊՐՈՑ ՆԵՐԿԱՑԱՑՎԵԼԻՔ ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐՆ ԵՆ.

- նոտարական կարգով վավերացված ծննդյան վկայական (անպայման անձնական համարով)
- դիմում (ձևաթուղթը կատանաք դպրոցում)
- տեղեկանք առողջական վիճակի մասին
- 2 լուսանկար (3/4-ի)
- ծնողների ամուսնության վկայականը

ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ԽՈՐՀՈՒՐԴՆԵՐ.

- Եթե համացանցը հասանելի չէ ձեզ, կարող եք գրանցման համար դիմել ձեր շրջանի կրթական ռեսուրս կենտրոնին:
- Առցանց գրանցումը տարածվում է միայն հանրային դպրոցների վրա: Իրենք դպրոցներն առցանց գրանցում են առաջին դասարանցիներին: Մասնավոր դպրոցներն առաջին դասարանցիների ընդունելությունն իրականացնում են անհատական որոշման հիման վրա:
- Հիշեցնում ենք, որ ծնողը երեխային կարող է հանրային դպրոց տանել 6 տարեկան հասակից:
- Նկատի՝ ունեցեք, գրանցման ընթացքում նշված տեղեկությունների ճշգրտության համար պատասխանատու է այն անձը, ով անմիջականորեն իրականացնում է երեխայի գրանցումը:
- Ուշադրություն և դարձրեք դպրոցներում փացած ազատ տեղերի թվին: Նկատի՝ ունեցեք, տվյալները փոփոխվում են դինամիկ ռեժիմում: Դպրոցներում փացած ազատ տեղերը կարող եք տեսնել նաև <http://catalog.edu.ge> կայքէջում: Այն դեպքում, եթե մինչև գրանցումն ավարտվելը ընտրված դպրոցում առկա սահմանաչափը սպառվել է, էկրանի վրա կհայտնվի համապատասխան հաղորդագրություն:
- Նկատի՝ ունեցեք՝ գրանցման գաղտնագիրը հազվագյուտ է և կարևոր է երեխայի հետագա նույնականացման համար:
- Ծնողը կարող է իր երեխային գրանցել իր համար ցանկալի դպրոցում, բնական վայրին նշանակություն չի տրվում:
- Գրանցման հետ կապված ցանկացած խնդրի դեպքում կապվե՛ք Գրթության և գիտության նախարարության հետևյալ հեռախոսահամարին՝ (995 32) 2200220:

რეგისტრაციის გავლის შემდგომ, სკოლაში წარსადგენი საბუთები:

- ნოტარიულად დამოწმებული დაბადების მოწმობა (აუცილებლად პირადი ნომრით);
- განცხადება (ფორმას სკოლაში გადმოგცემენ);
- ჯანმრთელობის ცნობა;
- 2 ფოტოსურათი (3/4 -ზე);
- მშობლების ქორწინების მოწმობა.

რეკომენდაციები და რჩევები:

- თუ ინტერნეტთან ხელი არ მიგიწვდებათ, შეგიძლიათ დასარეგისტრირებლად თქვენი რაიონის საგანმანათლებლო რესურსცენტრს მიმართოთ.
- ონლაინ რეგისტრაცია მხოლოდ საჯარო სკოლებზე ვრცელდება. თავად სკოლები ონლაინ არეგისტრირებენ პირველკლასელებს, კერძო სკოლები პირველკლასელებს იღებენ ინდივიდუალური გადაწყვეტილების საფუძველზე.
- შეგახსენებთ, რომ ბავშვის საჯარო სკოლაში მიყვანა მშობელს შეუძლია 6 წლის ასაკიდან.
- გაითვალისწინეთ, რეგისტრაციის პროცესში მითითებული ინფორმაციის სისწორეზე პასუხისმგებელია პირი, რომელიც უშუალოდ ახდენს ბავშვის რეგისტრაციას.
- ყურადღება მიაქციეთ სკოლებში დარჩენილ თავისუფალი ადგილების რაოდენობას. გაითვალისწინეთ, მონაცემები იცვლება დინამიკურ რეჟიმში. სკოლებში დარჩენილი თავისუფალი ადგილების ნახვა ასევე შესაძლებელია ვებგვერდზე: <http://catalog.edu.ge/> იმ შემთხვევაში, თუ რეგისტრაციის დასრულებამდე ამორჩეულ სკოლაში არსებული ლიმიტი ამოიწურა, ეკრანზე გამოვა შესაბამისი შეტყობინება.
- გაითვალისწინეთ, რეგისტრაციის კოდი უნიკალურია და მნიშვნელოვანია ბავშვის შემდგომი იდენტიფიცირებისათვის.
- მშობელს შეუძლია დაარეგისტრიროს შვილი მისთვის სასურველ სკოლაში, საცხოვრებელ ადგილს მნიშვნელობა არ ენიჭება.
- რეგისტრაციასთან დაკავშირებული ნებისმიერი პრობლემის შემთხვევაში დაუკავშირდით განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს შემდეგ ტელეფონის ნომერზე: (995 32) 2200220.

ՀԱՅՈՑ ԼԵԶՈՒ ՈՒՍՈՒՑԱՆՎՈՒՄ Է ՀԵՏԵՎՅԱԼ ԴՊՐՈՑՆԵՐՈՒՄ:

1. Ասպինձայի մունիցիպալիտետի Դամալա գյուղի հանրային դպրոց
2. Ախալքալաքի մունիցիպալիտետի Աբուլ գյուղի հանրային դպրոց
3. Ախալքալաքի մունիցիպալիտետի Ագանա գյուղի հանրային դպրոց
4. Ախալքալաքի մունիցիպալիտետի Ազավրեթ գյուղի հանրային դպրոց
5. Ախալքալաքի մունիցիպալիտետի Ալաթուման գյուղի հանրային դպրոց
6. Ախալքալաքի մունիցիպալիտետի Ալաստան գյուղի հանրային դպրոց
7. Ախալքալաքի մունիցիպալիտետի Արագվա գյուղի հանրային դպրոց
8. Ախալքալաքի մունիցիպալիտետի Բավրա գյուղի հանրային դպրոց
9. Ախալքալաքի մունիցիպալիտետի Բալախո գյուղի հանրային դպրոց
10. Ախալքալաքի մունիցիպալիտետի Բարալեթ գյուղի №1 հանրային դպրոց
11. Ախալքալաքի մունիցիպալիտետի Բեժանո գյուղի հանրային դպրոց
12. Ախալքալաքի մունիցիպալիտետի Բոզալ գյուղի հանրային դպրոց
13. Ախալքալաքի մունիցիպալիտետի Բուզավրեթ գյուղի հանրային դպրոց
14. Ախալքալաքի մունիցիպալիտետի Բուռնաշեթ գյուղի հանրային դպրոց
15. Ախալքալաքի մունիցիպալիտետի Բուղաշեն գյուղի հանրային դպրոց
16. Ախալքալաքի մունիցիպալիտետի Գոկիո գյուղի հանրային դպրոց
17. Ախալքալաքի մունիցիպալիտետի Գոման գյուղի հանրային դպրոց
18. Ախալքալաքի մունիցիպալիտետի Դադեշ գյուղի հանրային դպրոց
19. Ախալքալաքի մունիցիպալիտետի Մեծ Սամսար գյուղի հանրային դպրոց
20. Ախալքալաքի մունիցիպալիտետի Դիլիսկա գյուղի №1 հանրային դպրոց

სომხური ენა ისწავლება შემდეგ სკოლებში:

1. ასპინძის მუნიციპალიტეტის სოფელ დამალის საჯარო სკოლა
2. ახალქალაქის მუნიციპალიტეტის სოფელ აბულის საჯარო სკოლა
3. ახალქალაქის მუნიციპალიტეტის სოფელ აგანის საჯარო სკოლა
4. ახალქალაქის მუნიციპალიტეტის სოფელ აზავრეთის საჯარო სკოლა
5. ახალქალაქის მუნიციპალიტეტის სოფელ ალათუმანის საჯარო სკოლა
6. ახალქალაქის მუნიციპალიტეტის სოფელ ალასტანის საჯარო სკოლა
7. ახალქალაქის მუნიციპალიტეტის სოფელ არაგვის საჯარო სკოლა
8. ახალქალაქის მუნიციპალიტეტის სოფელ ბავრის საჯარო სკოლა
9. ახალქალაქის მუნიციპალიტეტის სოფელ ბალხოს საჯარო სკოლა
10. ახალქალაქის მუნიციპალიტეტის სოფელ ბარალეთის №1 საჯარო სკოლა
11. ახალქალაქის მუნიციპალიტეტის სოფელ ბეჟანოს საჯარო სკოლა
12. ახალქალაქის მუნიციპალიტეტის სოფელ ბოზალის საჯარო სკოლა
13. ახალქალაქის მუნიციპალიტეტის სოფელ ბუზავეთის საჯარო სკოლა
14. ახალქალაქის მუნიციპალიტეტის სოფელ ბურნაშეთის საჯარო სკოლა
15. ახალქალაქის მუნიციპალიტეტის სოფელ ბულაშენის საჯარო სკოლა
16. ახალქალაქის მუნიციპალიტეტის სოფელ გოკიოს საჯარო სკოლა
17. ახალქალაქის მუნიციპალიტეტის სოფელ გომანის საჯარო სკოლა
18. ახალქალაქის მუნიციპალიტეტის სოფელ დადეშის საჯარო სკოლა
19. ახალქალაქის მუნიციპალიტეტის სოფელ დიდი სამსარის საჯარო სკოლა
20. ახალქალაქის მუნიციპალიტეტის სოფელ დილისკის №1 საჯარო სკოლა

21. Ախալքալաքի մունիցիպալիտետի Դիլիսկա գյուղի №2 հանրային դպրոց
22. Ախալքալաքի մունիցիպալիտետի Վարևան գյուղի հանրային դպրոց
23. Ախալքալաքի մունիցիպալիտետի Վաչիան գյուղի հանրային դպրոց
24. Ախալքալաքի մունիցիպալիտետի Զակ գյուղի հանրային դպրոց
25. Ախալքալաքի մունիցիպալիտետի Թիխչա գյուղի հանրային դպրոց
26. Ախալքալաքի մունիցիպալիտետի Բխտիլա գյուղի հանրային դպրոց
27. Ախալքալաքի մունիցիպալիտետի Կարտիկամ գյուղի հանրային դպրոց
28. Ախալքալաքի մունիցիպալիտետի Կիրովական գյուղի հանրային դպրոց
29. Ախալքալաքի մունիցիպալիտետի Կոբխ գյուղի հանրային դպրոց,
30. Ախալքալաքի մունիցիպալիտետի Կոչիո գյուղի հանրային դպրոց
31. Ախալքալաքի մունիցիպալիտետի Կուլիկամ գյուղի հանրային դպրոց
32. Ախալքալաքի մունիցիպալիտետի Կումուրդո գյուղի հանրային դպրոց
33. Ախալքալաքի մունիցիպալիտետի Լոմատուրցխ գյուղի հանրային դպրոց
34. Ախալքալաքի մունիցիպալիտետի Մարտունի գյուղի հանրային դպրոց
35. Ախալքալաքի մունիցիպալիտետի Մաջատիա գյուղի հանրային դպրոց
36. Ախալքալաքի մունիցիպալիտետի Մերենիա գյուղի հանրային դպրոց
37. Ախալքալաքի մունիցիպալիտետի Մյասնիկյան գյուղի հանրային դպրոց
38. Ախալքալաքի մունիցիպալիտետի Մոդեգամ գյուղի հանրային դպրոց
39. Ախալքալաքի մունիցիպալիտետի Մուրջախեթ գյուղի հանրային դպրոց
40. Ախալքալաքի մունիցիպալիտետի Օկամ գյուղի № 2 հանրային դպրոց
41. Ախալքալաքի մունիցիպալիտետի Օլավերդ գյուղի հանրային դպրոց
42. Ախալքալաքի մունիցիպալիտետի Օրջա գյուղի հանրային դպրոց

21. ახალქალაქის მუნიციპალიტეტის სოფელ დილისკის №2 საჯარო სკოლა
22. ახალქალაქის მუნიციპალიტეტის სოფელ ვარევანის საჯარო სკოლა
23. ახალქალაქის მუნიციპალიტეტის სოფელ ვაჩიანის საჯარო სკოლა
24. ახალქალაქის მუნიციპალიტეტის სოფელ ზაკის საჯარო სკოლა
25. ახალქალაქის მუნიციპალიტეტის სოფელ თახნის საჯარო სკოლა
26. ახალქალაქის მუნიციპალიტეტის სოფელ იხტილის საჯარო სკოლა
27. ახალქალაქის მუნიციპალიტეტის სოფელ კარტიკამის საჯარო სკოლა
28. ახალქალაქის მუნიციპალიტეტის სოფელ კიროვაცანის საჯარო სკოლა
29. ახალქალაქის მუნიციპალიტეტის სოფელ კორხის საჯარო სკოლა
30. ახალქალაქის მუნიციპალიტეტის სოფელ კორიოს საჯარო სკოლა
31. ახალქალაქის მუნიციპალიტეტის სოფელ კულიკამის საჯარო სკოლა
32. ახალქალაქის მუნიციპალიტეტის სოფელ კუმურდოს საჯარო სკოლა
33. ახალქალაქის მუნიციპალიტეტის სოფელ ლომატურცხის საჯარო სკოლა
34. ახალქალაქის მუნიციპალიტეტის სოფელ მარტუნის საჯარო სკოლა
35. ახალქალაქის მუნიციპალიტეტის სოფელ მაჭათის საჯარო სკოლა
36. ახალქალაქის მუნიციპალიტეტის სოფელ მერენის საჯარო სკოლა
37. ახალქალაქის მუნიციპალიტეტის სოფელ მიასნიკიანის საჯარო სკოლა
38. ახალქალაქის მუნიციპალიტეტის სოფელ მოდეგამის საჯარო სკოლა
39. ახალქალაქის მუნიციპალიტეტის სოფელ მურჯახეთის საჯარო სკოლა
40. ახალქალაქის მუნიციპალიტეტის სოფელ ოკამის №2 საჯარო სკოლა
41. ახალქალაქის მუნიციპალიტეტის სოფელ ოლავერდის საჯარო სკოლა
42. ახალქალაქის მუნიციპალიტეტის სოფელ ორჯის საჯარო სკოლა

43. Ախալքալաքի մունիցիպալիտետի Փոքր Սամսար գյուղի հանրային դպրոց
44. Ախալքալաքի մունիցիպալիտետի Մուղդա գյուղի հանրային դպրոց
45. Ախալքալաքի մունիցիպալիտետի Տուրցխ գյուղի հանրային դպրոց
46. Ախալքալաքի մունիցիպալիտետի Քարցեփ գյուղի հանրային դպրոց
47. Ախալքալաքի մունիցիպալիտետի Ղադուլար գյուղի հանրային դպրոց
48. Ախալքալաքի մունիցիպալիտետի Չամդուրա գյուղի հանրային դպրոց
49. Ախալքալաքի մունիցիպալիտետի Խավեթ գյուղի հանրային դպրոց
50. Ախալքալաքի մունիցիպալիտետի Խանդո գյուղի հանրային դպրոց
51. Ախալքալաքի մունիցիպալիտետի Խորենիա գյուղի հանրային դպրոց
52. Ախալքալաքի մունիցիպալիտետի Խուլգումո գյուղի հանրային դպրոց
53. Մերովբե Բենկոյան-Լևոնյանի՝ «Ջիվանու», անվան Ախալքալաքի մունիցիպալիտետի Կարծախ գյուղի հանրային դպրոց
54. Քաղաք Ախալքալաքի №1 հանրային դպրոց
55. Քաղաք Ախալքալաքի №2 հանրային դպրոց
56. Քաղաք Ախալքալաքի №4 հանրային դպրոց
57. Քաղաք Ախալքալաքի №5 հանրային դպրոց
58. Ախալցիխեի մունիցիպալիտետի Մեծ Պամաջ գյուղի հանրային դպրոց
59. Ախալցիխեի մունիցիպալիտետի Նաոխրեբ գյուղի հանրային դպրոց
60. Ախալցիխեի մունիցիպալիտետի Փոքր Պամաջ գյուղի հանրային դպրոց
61. Ախալցիխեի մունիցիպալիտետի Մաձեղ գյուղի հանրային դպրոց
62. Ախալցիխեի մունիցիպալիտետի Սխվիլիս գյուղի հանրային դպրոց
63. Ախալցիխեի մունիցիպալիտետի Ծինուբան գյուղի հանրային դպրոց
64. Ախալցիխեի մունիցիպալիտետի Ծղալթբիլա գյուղի հանրային դպրոց
65. Ախալցիխեի մունիցիպալիտետի Ծղրութ գյուղի հանրային դպրոց
66. Ախալցիխեի մունիցիպալիտետի Ճաճարաք գյուղի հանրային դպրոց
67. Ախալցիխեի մունիցիպալիտետի քաղաք Վալեի №3 հանրային դպրոց
68. Ախալցիխեի մունիցիպալիտետի քաղաք Վալեի №4 հանրային դպրոց
69. Քաղաք Ախալցիխեի №3 հանրային դպրոց
70. Քաղաք Ախալցիխեի №4 հանրային դպրոց

43. ახალქალაქის მუნიციპალიტეტის სოფელ პატარა სამსარის საჯარო სკოლა
44. ახალქალაქის მუნიციპალიტეტის სოფელ სულდის საჯარო სკოლა
45. ახალქალაქის მუნიციპალიტეტის სოფელ ტურცხის საჯარო სკოლა
46. ახალქალაქის მუნიციპალიტეტის სოფელ ქარცეფის საჯარო სკოლა
47. ახალქალაქის მუნიციპალიტეტის სოფელ ღაფოლარის საჯარო სკოლა
48. ახალქალაქის მუნიციპალიტეტის სოფელ ჩამდურის საჯარო სკოლა
49. ახალქალაქის მუნიციპალიტეტის სოფელ ხავეთის საჯარო სკოლა
50. ახალქალაქის მუნიციპალიტეტის სოფელ ხანდოს საჯარო სკოლა
51. ახალქალაქის მუნიციპალიტეტის სოფელ ხორენიის საჯარო სკოლა
52. ახალქალაქის მუნიციპალიტეტის სოფელ ხულგუმოს საჯარო სკოლა
53. სეროფე ბენგოიან-ლევონიანის „ჯივანის“ სახელობის ახალქალაქის მუნიციპალიტეტის სოფელ კარწახის საჯარო სკოლა
54. ქალაქ ახალქალაქის №1 საჯარო სკოლა
55. ქალაქ ახალქალაქის №2 საჯარო სკოლა
56. ქალაქ ახალქალაქის №4 საჯარო სკოლა
57. ქალაქ ახალქალაქის №5 საჯარო სკოლა
58. ახალციხის მუნიციპალიტეტის სოფელ დიდი პამაჯის საჯარო სკოლა
59. ახალციხის მუნიციპალიტეტის სოფელ ნაოხრების საჯარო სკოლა
60. ახალციხის მუნიციპალიტეტის სოფელ პატარა პამაჯის საჯარო სკოლა
61. ახალციხის მუნიციპალიტეტის სოფელ საძეღის საჯარო სკოლა
62. ახალციხის მუნიციპალიტეტის სოფელ სხვილისის საჯარო სკოლა
63. ახალციხის მუნიციპალიტეტის სოფელ წინუბნის საჯარო სკოლა
64. ახალციხის მუნიციპალიტეტის სოფელ წყალთბილის საჯარო სკოლა
65. ახალციხის მუნიციპალიტეტის სოფელ წყრუთის საჯარო სკოლა
66. ახალციხის მუნიციპალიტეტის სოფელ ქაჭარაქის საჯარო სკოლა
67. ახალციხის მუნიციპალიტეტის ქალაქ ვალის №3 საჯარო სკოლა
68. ახალციხის მუნიციპალიტეტის ქალაქ ვალის №4 საჯარო სკოლა
69. ქალაქ ახალციხის №3 საჯარო სკოლა
70. ქალაქ ახალციხის №4 საჯარო სკოლა

71. Բոլնիսիի մունիցիպալիտետի Բոլնիսի գյուղի հանրային դպրոց
72. Քաղաք Բոլնիսիի №2 հանրային դպրոց
73. Բորջոմի մունիցիպալիտետի Բալանթա գյուղի հանրային դպրոց
74. Բորջոմի մունիցիպալիտետի Մոլիթ գյուղի հանրային դպրոց
75. Բորջոմի մունիցիպալիտետի Տաբաթուրի գյուղի հանրային դպրոց
76. Քաղաք Թբիլիսիի №132 հանրային դպրոց
77. Դեդոփլիսձղարոյի մունիցիպալիտետի Սաբաթլո գյուղի հանրային դպրոց
78. Թեթրիձղարոյի մունիցիպալիտետի Սամղերեթ գյուղի հանրային դպրոց
79. Թեթրիձղարոյի մունիցիպալիտետի Քոսալար գյուղի հանրային դպրոց
80. Մառնեուլիի մունիցիպալիտետի Ախքոթրփի գյուղի հանրային դպրոց
81. Մառնեուլիի մունիցիպալիտետի Գյուլիբաղ գյուղի հանրային դպրոց
82. Մառնեուլիի մունիցիպալիտետի Դամիա գյուղի հանրային դպրոց
83. Մառնեուլիի մունիցիպալիտետի Շահունյան գյուղի №1 հանրային դպրոց
84. Մառնեուլիի մունիցիպալիտետի Շահունյան գյուղի №3 հանրային դպրոց
85. Մառնեուլիի մունիցիպալիտետի Չանախչի գյուղի հանրային դպրոց
86. Մառնեուլիի մունիցիպալիտետի Շոփ գյուղի հանրային դպրոց
87. Մառնեուլիի մունիցիպալիտետի Օերեթելի գյուղի հանրային դպրոց
88. Մառնեուլիի մունիցիպալիտետի Կարմիր գյուղի հանրային դպրոց
89. Մառնեուլիի մունիցիպալիտետի Խոժոռնի գյուղի հանրային դպրոց
90. Նինոծմինդայի մունիցիպալիտետի Գանձա գյուղի №1 հանրային դպրոց
91. Նինոծմինդայի մունիցիպալիտետի Գանձա գյուղի №2 հանրային դպրոց
92. Նինոծմինդայի մունիցիպալիտետի Գորելովկա գյուղի №2 հանրային դպրոց
93. Նինոծմինդայի մունիցիպալիտետի Մեծ Արագյալ գյուղի հանրային դպրոց
94. Նինոծմինդայի մունիցիպալիտետի Մեծ Գոնդուրա գյուղի հանրային դպրոց
95. Նինոծմինդայի մունիցիպալիտետի Խանչալի գյուղի հանրային դպրոց
96. Նինոծմինդայի մունիցիպալիտետի Դիլիթ գյուղի հանրային դպրոց
97. Նինոծմինդայի մունիցիպալիտետի Եֆրեմովկա գյուղի հանրային դպրոց
98. Նինոծմինդայի մունիցիպալիտետի Հեշտիա գյուղի №1 հանրային դպրոց
99. Նինոծմինդայի մունիցիպալիտետի Հեշտիա գյուղի №2 հանրային դպրոց

71. ბოლნისის მუნიციპალიტეტის სოფელ ბოლნისის საჯარო სკოლა
72. ქალაქ ბოლნისის №2 საჯარო სკოლა
73. ბორჯომის მუნიციპალიტეტის სოფელ ბალანთას საჯარო სკოლა
74. ბორჯომის მუნიციპალიტეტის სოფელ მოლითის საჯარო სკოლა
75. ბორჯომის მუნიციპალიტეტის სოფელ ტაბანყურის საჯარო სკოლა
76. ქალაქ თბილისის №132 საჯარო სკოლა
77. დედოფლისწყაროს მუნიციპალიტეტის სოფელ საბათლოს საჯარო სკოლა
78. თეთრიწყაროს მუნიციპალიტეტის სოფელ სამღერეთის საჯარო სკოლა
79. თეთრიწყაროს მუნიციპალიტეტის სოფელ ქოსალარის საჯარო სკოლა
80. მარნეულის მუნიციპალიტეტის სოფელ ახკერპის საჯარო სკოლა
81. მარნეულის მუნიციპალიტეტის სოფელ გიულიბადის საჯარო სკოლა
82. მარნეულის მუნიციპალიტეტის სოფელ დამიის საჯარო სკოლა
83. მარნეულის მუნიციპალიტეტის სოფელ შაუმიანის №1 საჯარო სკოლა
84. მარნეულის მუნიციპალიტეტის სოფელ შაუმიანის №3 საჯარო სკოლა
85. მარნეულის მუნიციპალიტეტის სოფელ ჩანახჩის საჯარო სკოლა
86. მარნეულის მუნიციპალიტეტის სოფელ ცოფის საჯარო სკოლა
87. მარნეულის მუნიციპალიტეტის სოფელ წერეთელის საჯარო სკოლა
88. მარნეულის მუნიციპალიტეტის სოფელ წითელსოფელის საჯარო სკოლა
89. მარნეულის მუნიციპალიტეტის სოფელ ხოჯორნის საჯარო სკოლა
90. ნინოწმინდის მუნიციპალიტეტის სოფელ განძის №1 საჯარო სკოლა
91. ნინოწმინდის მუნიციპალიტეტის სოფელ განძის №2 საჯარო სკოლა
92. ნინოწმინდის მუნიციპალიტეტის სოფელ გორელოვკის №2 საჯარო სკოლა
93. ნინოწმინდის მუნიციპალიტეტის სოფელ დიდი არაქალის საჯარო სკოლა
94. ნინოწმინდის მუნიციპალიტეტის სოფელ დიდი გონდრიოს საჯარო სკოლა
95. ნინოწმინდის მუნიციპალიტეტის სოფელ დიდი ხანჩალის საჯარო სკოლა
96. ნინოწმინდის მუნიციპალიტეტის სოფელ დილითის საჯარო სკოლა
97. ნინოწმინდის მუნიციპალიტეტის სოფელ ეფრემოვკის საჯარო სკოლა
98. ნინოწმინდის მუნიციპალიტეტის სოფელ ეშტიის №1 საჯარო სკოლა
99. ნინოწმინდის მუნიციპალიტეტის სოფელ ეშტიის №2 საჯარო სკოლა

100. Նինոծմինդայի մունիցիպալիտետի Վլադիմիրովկա գյուղի հանրային դպրոց
101. Նինոծմինդայի մունիցիպալիտետի Թորիա գյուղի հանրային դպրոց
102. Նինոծմինդայի մունիցիպալիտետի Կաթնատու գյուղի հանրային դպրոց
103. Նինոծմինդայի մունիցիպալիտետի Մամծվարա գյուղի հանրային դպրոց
104. Նինոծմինդայի մունիցիպալիտետի Օռլովկա գյուղի հանրային դպրոց
105. Նինոծմինդայի մունիցիպալիտետի Օրոջալար գյուղի հանրային դպրոց
106. Նինոծմինդայի մունիցիպալիտետի Փոքր Արագյալ գյուղի հանրային դպրոց
107. Նինոծմինդայի մունիցիպալիտետի Փոքր Գոնդուրա գյուղի հանրային դպրոց
108. Նինոծմինդայի մունիցիպալիտետի Փոքր Խանչալի գյուղի հանրային դպրոց
109. Նինոծմինդայի մունիցիպալիտետի Ժդանով գյուղի հանրային դպրոց
110. Նինոծմինդայի մունիցիպալիտետի Ռոդոնովկա գյուղի հանրային դպրոց
111. Նինոծմինդայի մունիցիպալիտետի Սաթխա գյուղի հանրային դպրոց
112. Նինոծմինդայի մունիցիպալիտետի Սաղամո գյուղի հանրային դպրոց
113. Նինոծմինդայի մունիցիպալիտետի Սպասովկա գյուղի №2 հանրային դպրոց
114. Նինոծմինդայի մունիցիպալիտետի Ուջմանա գյուղի հանրային դպրոց
115. Նինոծմինդայի մունիցիպալիտետի Փոկա գյուղի հանրային դպրոց
116. Նինոծմինդայի մունիցիպալիտետի Դաուրմա գյուղի հանրային դպրոց
117. Նինոծմինդայի մունիցիպալիտետի Դուլալիս գյուղի հանրային դպրոց
118. Նինոծմինդայի մունիցիպալիտետի Ջիգրաշեն գյուղի №2 հանրային դպրոց
119. Քաղաք Նինոծմինդայի №1 հանրային դպրոց
120. Քաղաք Նինոծմինդայի №3 հանրային դպրոց
121. Քաղաք Թբիլիսիի №104 հանրային դպրոց
122. Ծալկայի մունիցիպալիտետի Աշխալա գյուղի հանրային դպրոց
123. Ծալկայի մունիցիպալիտետի Բուռնաշեթ գյուղի հանրային դպրոց
124. Ծալկայի մունիցիպալիտետի Դարակով գյուղի հանրային դպրոց
125. Ծալկայի մունիցիպալիտետի Դաշբաշ գյուղի հանրային դպրոց
126. Ծալկայի մունիցիպալիտետի Դուշի գյուղի հանրային դպրոց
127. Ծալկայի մունիցիպալիտետի Նարդևան գյուղի հանրային դպրոց
128. Ծալկայի մունիցիպալիտետի Օգնի գյուղի հանրային դպրոց
129. Ծալկայի մունիցիպալիտետի Չիֆթթիլիսա գյուղի հանրային դպրոց
130. Ծալկայի մունիցիպալիտետի Խաչգյուղ գյուղի հանրային դպրոց

100. ნინოწმინდის მუნიციპალიტეტის სოფელ ვლადიმეროვკის საჯარო სკოლა
101. ნინოწმინდის მუნიციპალიტეტის სოფელ თორიის საჯარო სკოლა
102. ნინოწმინდის მუნიციპალიტეტის სოფელ კატნატუს საჯარო სკოლა
103. ნინოწმინდის მუნიციპალიტეტის სოფელ მამწვარას საჯარო სკოლა
104. ნინოწმინდის მუნიციპალიტეტის სოფელ ორლოვკის საჯარო სკოლა
105. ნინოწმინდის მუნიციპალიტეტის სოფელ ოროჯალარის საჯარო სკოლა
106. ნინოწმინდის მუნიციპალიტეტის სოფელ პატარა არაქალის საჯარო სკოლა
107. ნინოწმინდის მუნიციპალიტეტის სოფელ პატარა გონდრიოს საჯარო სკოლა
108. ნინოწმინდის მუნიციპალიტეტის სოფელ პატარა ხანჩალის საჯარო სკოლა
109. ნინოწმინდის მუნიციპალიტეტის სოფელ ჟდანოვის საჯარო სკოლა
110. ნინოწმინდის მუნიციპალიტეტის სოფელ როდიონოვკას საჯარო სკოლა
111. ნინოწმინდის მუნიციპალიტეტის სოფელ სათხის საჯარო სკოლა
112. ნინოწმინდის მუნიციპალიტეტის სოფელ საღამოს საჯარო სკოლა
113. ნინოწმინდის მუნიციპალიტეტის სოფელ სპასოვკის №2 საჯარო სკოლა
114. ნინოწმინდის მუნიციპალიტეტის სოფელ უჩმანის საჯარო სკოლა
115. ნინოწმინდის მუნიციპალიტეტის სოფელ ფოკის საჯარო სკოლა
116. ნინოწმინდის მუნიციპალიტეტის სოფელ ყაურმის საჯარო სკოლა
117. ნინოწმინდის მუნიციპალიტეტის სოფელ ყულაღისის საჯარო სკოლა
118. ნინოწმინდის მუნიციპალიტეტის სოფელ ჭიგრაშენის საჯარო სკოლა
119. ქალაქ ნინოწმინდის №1 საჯარო სკოლა
120. ქალაქ ნინოწმინდის №3 საჯარო სკოლა
121. ქალაქ თბილისის №104 საჯარო სკოლა
122. წალკის მუნიციპალიტეტის სოფელ აშკალის საჯარო სკოლა
123. წალკის მუნიციპალიტეტის სოფელ ბურნაშეთის საჯარო სკოლა
124. წალკის მუნიციპალიტეტის სოფელ დარაქოვის საჯარო სკოლა
125. წალკის მუნიციპალიტეტის სოფელ დაშბაშის საჯარო სკოლა
126. წალკის მუნიციპალიტეტის სოფელ კუშჩის საჯარო სკოლა
127. წალკის მუნიციპალიტეტის სოფელ ნარდევანის საჯარო სკოლა
128. წალკის მუნიციპალიტეტის სოფელ ოზნის საჯარო სკოლა
129. წალკის მუნიციპალიტეტის სოფელ ჩივთქილისის საჯარო სკოლა
130. წალკის მუნიციპალიტეტის სოფელ ხაჩკოვის საჯარო სკოლა

საერაზერჯანაჟის კან
ქიერადასნოქიონსნერი ქეღინსერი
სქიოაკასან ჟაროჟისან სქიოაკაჟი
ჟიერჟიჟი კინქნსეჟისნერიჟ, იერი ჟჟანოიან ქ
ქიერადასნოქიონსნერი ქეღინსერი, იონსვიქ
აქსნოერაჟი ჟიოიან სნ სერიოიან:
1999 ჟქასანსინ სქიოაკაჟი
ჟიერჟიჟის მიანსაქის` ჟრასოთან
სოანსნსეგ საერაზერჯანაჟის კან
ქიერადასნოქიონსნერი ქეღინსერი
სქიოაკასან ჟაროჟისან ქაქსერაგსნელი
აქაროაქიოქიონს:
ჟაქსნერი ქიერადასნოქიონსნერი
ქეღინსერიჟ მსსნ ს, იერი აქსნოერაჟი
ჟიოიან ს
ჟრასოთანსოიან:
სეკქი იქსეიქიჟი ს. სქიოაკაჟი
ჟიერჟიჟი მასის ქრავიქსეგ სნქსელიქიონსნერი
ჟანარ ჟინოიან სნჟ აქსნსქ მს. კაქსერი.

coe.int/minlang

coe.int

coe.ge

სქიოაკაჟი ჟიერჟიჟიან ანაჯასოარს ქ
მარქვამარქიან მარქიო ჟრავიქსნსერიქ
ღეაქქიო კადასქსერიქიონსნერი ჟარქიან:
სქიოაკაჟი ჟიერჟიჟის ანოქამსქვიან სნ 47
აქსოქიონსნერი, იონსეჟი 28-ქ მქაქამანსას ჟანს
სქიოაკასან მქიოქიან ანოქამსნერი სნ: სქიოაკაჟი
ჟიერჟიჟი ანოქამ რიოქი აქსოქიონსნერი
მქაგს სნ შარქიო ჟრავიქსნსერი
სქიოაკასან კინქნსეჟიანსი` ირიქს მარქიო
ჟრავიქსნსერი, ქიოქიოქაქარქიოქიან სნ
ჟრავიქსნსერი გნრასკაქიოქიან აქაქოქანოქიანს
სქასოქსაქიოქიქს მქაგაქქიან ჟანამქანსაქი:
შარქიო ჟრავიქსნსერი სქიოაკასან იასოქანს
ქრავიქსნსერი სნ ქინქნსეჟიანსი ჟრავიქსნსერი
აქსოქიონსნერიან:

რეგიონული ან უმცირესობათა ენების
ეგროპული ქარტიან წარმოადგენს ეგროპის
საბქოს კონვენციას, რომელიქ ხელს უწყობს
იმ უმცირესობათა ენების დაქვას, რომლებქ
ტრადიქიულად საუბრობენ ქევეანაში.
1999 ეგროპის საბქოში განვერანების დროს,
საქართველომ იკისრა ენების ქარტიის
რავიქვიქიქება. სომხური ერთ-ერთიან იმ
უმცირესობათა ენებს შორის რომლებქ
ტრადიქიულად საუბრობდნენ საქართველოში
ენების ქარტიისა და ეგროპის საბქოქ
დამატებიტი ინფორმაციისათვის გთხოვთ,
ენვიოთ ჩვენს ვებგვერდებს:

coe.int/minlang

coe.int

coe.ge

ეგროპის საბქო არის ადამიანის უფლებათა მონინავე
ორგანიზაცია კონტინენტქ. იგი
47 ნვერი სახელმწიფოსაგან შედგება, რომელთაგან
28 ეგროპის კავშირის ნვერიცაა.
ეგროპის საბქოს ყველა ნვერმა სახელმწიფომ ხელი
მოანერა ადამიანის უფლებათა
ეგროპული კონვენციას – ხელშეკრულებას, რომელიქ
გამიზნულიან ადამიანის უფლებების,
დემოკრავიქსა და კანონის უზენაქობის დასაცავად.
ადამიანის უფლებათა ეგროპული
სასამართლო შედამხედველობს კონვენციის
შესრულებას ნვერ სახელმწიფოებში.

HYE
KAT

ეგროკავშირი
საქართველოსთვის
The European Union for Georgia

ეგროპის საბქო